

ولایت و شئون آن در قرآن و عرفان

مریم داروند زاده^۱

^۱ کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه پیام نور تهران مرکز، ایران (نویسنده مسئول)

darvand.z.m@gmail.com

چکیده

ولایت و رهبری، از مهم ترین مسائل در معارف دینی و نیز مباحث عرفانی است. این مقام گاه در مقام ظاهر و تشریح و قانون گذاری و حکومت داری و گاه در مقام باطن و تکوین است. از این رو واژه «ولی» و مشتقات آن، یکی از پرکاربردترین واژه های قرآن کریم است که به صورتهای گوناگون نازل شده است. این واژه ۲۳۶ بار در قرآن کریم آمده که ۱۱۲ مورد آن به صورت فعل و ۱۲۴ مورد دیگر به صورت اسم به کار رفته است. واژه ولایت فقط دو بار در قرآن آمده است، که در هر دو مورد به صورت ولایت استفاده شده است. بنابراین ولایت، یکی از مهمترین و اساسی ترین محورهای بحث های قرآنی و عرفانی است تا جایی که در روایت های بسیاری آمده، و به تمامی مراتب و مفاهیم آن پرداخته شده است. سوال اصلی این مقاله مقام ولایت و خاتمیت و شئون آن در قرآن و عرفان اسلامی می باشد زیرا ولایت کلید دیگر فرائض است و این والی امر است که ما را به سوی دیگر واجبات آنگونه که خداوند می خواهد، رهنمون می سازد، بنابراین کسی که ولایت ندارد یا شناختی نسبت به مقام ولایت ندارد در گمراهی به سر می برد، چرا که او نمی تواند اعمالش را آن گونه که مورد خواست خداست، انجام دهد. در این مقاله، به بیان مبانی نظری تحقیق که شامل تعریف جامعی از مقام ولایت و خاتمیت و شئون و مراتب آن در قرآن و عرفان اسلامی می باشد پرداخته شده و سپس به دیدگاه های مختلف از میان مهم ترین کتب موجود پرداخته شده است.

واژه های کلیدی: ولایت، خلافت، خاتمیت، انسان کامل، ولایت مطلقه